

Umsögn um frumvarp til fjárlaga fyrir árið 2025

Inngangur: Klifur á Íslandi

Klifursamband Íslands var stofnað sem sérsamband innan ÍSÍ árið 2021. Þrátt fyrir að klifuríþróttin sé ung grein innan íþróttahreyfingarinnar, er hún hratt vaxandi hérlendis og er orðin ein af fjölmennari einstaklingsíþróttum sem stundaðar eru á höfuðborgarsvæðinu. Samkvæmt tölfræði ÍSÍ hefur iðkendum í klifri fjölgað úr 680 árið 2015 í 2094 árið 2023 og íþróttin er nú komin í hóp 4-6 stærstu einstaklingsíþróttagreina á höfuðborgarsvæðinu. Afreksstarf í klifri er í hröðum vexti og íslenskir keppendur hafa náð góðum árangri erlendis að undanfögnu. Það er fyrirsjáanlegt að íslenskir klifrarar munu gera sig gildandi á alþjóðavettvangi á næstu árum og möguleikinn á að íslenskur klifrari nái inn á Ólympíuleikana í náninni framtíð er orðinn raunhæfur að því gefnu að klifuríþróttinni verði búin viðeigandi umgjörð.

Gerðar eru miklar og vaxandi kröfur til keppenda í klifri líkt og í öðrum afreksíþróttum, um leið og allt rekstrarumhverfi hefur orðið mun erfiðara. Forsenda afreksstarfs í klifri er að gera íþróttamönnum kleift að keppa og æfa reglulega erlendis. Erfitt reynist aftur á móti að ná endum saman og stórir rekstrarþættir í tengslum við þátttöku í mótum bæði innanlands og utanlands eru krefjandi. Má þar nefna sérstaklega allan ferðakostnað og upphald. Treglega hefur gengið að sækja stuðning við Klifursambandið úr atvinnulífínu. Launakostnaður hefur einnig stóraukist.

Klifursambandið hefur því í auknum mæli þurft að reiða sig á fjáröflun þátttakenda og aðstandenda þeirra vegna þátttöku í landsliðsverkefnum, en með því skapast veruleg hætta á því að fjárhagur og búseta hafi áhrif á möguleika íþróttafólks til þátttöku í afreksstarfi. Einnig hefur þurft að hætta við þátttöku landsliða í verkefnum vegna fjárskorts.

Afrekssjóður ÍSÍ hefur staðið í stað undanfarin allmörg ár og það hefur haft áhrif á getu iðkenda í keppnisklifri til þátttöku í afreksstarfi.

Afreksstarf í íþróttum á Íslandi: Horft til framtíðar

Unnið hefur verið að bættri umgjörð afreksíþróttá Íslandi í tvö ár og gríðarmikið starf liggur að baki þeirrar vinnu. Starfshópur á vegum mennta- og barnamálaráðuneytis var skipaður í janúar 2023 um stöðu og réttindi afreksíþróttafólks og skilaði hópurinn skýrslu í apríl 2024 þar sem staðan í málaflokknum var skýrð og margar tillögur voru settar fram um aðgerðir til að efla og styrkja afreksíþróttastarfið í landinu. Miklar væntingar eru af hálfu íþróttahreyfingarinnar um framgang þessara tillagna enda um umbyltingu að ræða í umgjörð afreksíþróttafólks á Íslandi. Markmiðið með þessari vinnu er að gera umgjörð um íslenskt afreksíþróttafólks sem næst sambærilega við það sem er hjá þjóðum sem við berum okkur helst saman við. Tillögurnar fela meðal annars í sér:

- Stofnun Afreksíþróttamiðstöðvar Íslands. Mikilvægt hlutverk hennar er að styrkja sérsambönd og íþróttafélög að sinna sínu afreksstarfi. Einnig að bæta umhverfi og efla starfsumhverfi íþróttabjálfarans, með því að efla menntun, þekkingu og hæfni þeirra. Þar mun starfa öflugt fagteymi sérfræðinga og ráðgjafa frá átta ólíkum fagsviðum íþróttá.
- Hækkun framlags til Afrekssjóðs ÍSÍ.

- Stofnun launasjóðs afreksíþróttafólks og þjálfara til að styðja við afreksíþróttafólkið og tryggja þeim vinnumarkaðstengd réttindi.
- Aukið fjármagn til íþróttahreyfingarinnar til að lágmarka kostnaðarþátttöku iðkenda í landsliðsstarfi. Háar greiðslur foreldra vegna þátttöku barna og unglunga í landsliðsverkefnum eru til þess fallnar mismuna einstaklingum eftir fjárhag foreldra.
- Aukið fjármagn til ferðasjóðs íþróttafélaga til að koma til móts við aukinn ferðakostnað einstaklinga og félaga af landsbyggðinni.
- Hækkun fjárframlaga til reksturs sérsambanda.
- Hvatakerfi sem hefur það að markmiði að efla og styrkja afrekssvið framhaldsskólanna.
- Efling samvinnu og tengsla Afreksmiðstöðvar við grunnskólastigið og þjálfun ungmenna í íþróttafélögunum, auk foreldrafræðslu.
- Aðgerðir til að hlúa að efnilegu íþróttafólki og draga úr brotthvarfi unglunga úr íþróttum.

Mikil vinna hefur verið lögð í að kynna tillögur starfshópsins fyrir öllum þingflokkum og að störfum er þverpólitísk þingmannanefnd sem unnið hefur að málinu.

Gríðarlega mikilvægt er að halda takti í þessari vinnu svo hægt verði að ná þeim árangri sem stefnt hefur verið að enda hefur mikil orka og tími farið í undirbúning þess og úrvinnslu.

Krafa er gerð um að íþróttahreyfingin fái þann stuðning sem rætt hefur verið um til að hægt verði að tryggja faglegt og gott afreksíþróttastarf í landinu. Til þess þarf stóraukið fjármagn til málaflokksins eins og kynnt hefur verið.

Það væri mikill skaði fyrir hreyfinguna ef tímabundið ástand á Alþingi leiddi til þess að þessi áform verði að engu.

Vert er að minna á að í núverandi stjórnarsáttmála kemur fram að unnið verði með félagasamtökum að því að efla umgjörð um afreksstarf íþróttafólks. Þá kemur fram í fjármálaáætlun 2025-2029 að meginmarkmið stjórnvalda á sviði íþróttá- og æskulýðsstarfs er að auka gæði og styrkja faglega umgjörð um skipulagt íþróttá- og æskulýðsstarf.

Reykjavík 17. október 2024,

Fyrir hönd stjórnar Klifursambands Íslands,

Friðrik Már Baldursson, formaður